

СЕРТИФІКАЦІЙНА РОБОТА З ХІМІЇ

Час виконання – 150 хвилин

Робота складається з 52 завдань різних форм. Відповіді до завдань Ви маєте позначити в бланку *A*.

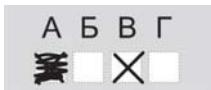
Результат виконання завдань сертифікаційної роботи буде зараховано як результат державної підсумкової атестації та використано під час прийому до закладів вищої освіти.

Інструкція щодо роботи в зошиті

- Правила виконання зазначені перед завданнями кожної нової форми.
- Відповідайте лише після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
- За необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
- Намагайтесь виконати всі завдання.
- Ви можете скористатися таблицями: «Періодична система хімічних елементів Д. І. Менделеєва», «Розчинність основ, кислот, амфотерних гідроксидів і солей у воді», «Ряд активності металів», що наведені на сторінках 2, 15, 16 цього зошита.

Інструкція щодо заповнення бланка відповідей *A*

- У бланк *A* записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
- Відповіді вписуйте чітко, згідно з вимогами інструкції до кожної форми завдань.
- Неправильно позначені, підчищені відповіді в бланку *A* буде зараховано як помилкові.
- Якщо Ви позначили відповідь до якогось із завдань 1–42 в бланку *A* неправильно, то можете виправити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

- Якщо Ви записали відповідь до якогось із завдань 43–52 неправильно, то можете виправити її, записавши новий варіант відповіді в спеціально відведеному місці бланка *A*.
- Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних у бланку *A*.

Ознайомившись з інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 16.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці бланка *A* так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
X														

Зичимо Вам успіху!

I. Періодична система хімічних елементів Д. І. Менделєєва (коротка форма)

Завдання 1–36 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп’ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

1. Проаналізуйте твердження щодо речовини, структурну формулу якої наведено.

I. Молекулярна формула речовини $C_4H_8O_4$.

II. У речовині масова частка Оксигену найбільша.

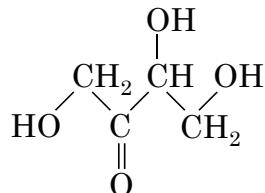
Чи є поміж них правильні?

A правильне лише I

B правильне лише II

B обидва правильні

G немає правильних

2. ПОМИЛКОВИМ є твердження, наведене в рядку

A В атомі Флуору стільки само енергетичних рівнів, як і в атомі Хлору.

B Електронегативність Хлору менша за електронегативність Флуору.

B Окисні властивості фтору виражені сильніше, ніж хлору.

G Радіус атома Хлору більший за радіус атома Флуору.

3. Укажіть нуклонне число A нукліда Кобальт-59, його протонне число Z і число нейтронів N .

	A	Z	N
A	27	27	32
B	59	32	27
V	27	32	59
G	59	27	32

4. Найбільш полярним порівняно зі зв’язками в молекулах інших речовин, формули яких наведено, є хімічний зв’язок

	Хімічний зв’язок	Формула речовини
A	O–H	H_2O
B	N–H	NH_3
V	C–H	CH_4
G	S–H	H_2S

5. У хімічній реакції, схема якої $ZrO_2 + HF + NH_3 \rightarrow (NH_4)_3ZrF_7 + H_2O$,

A ступінь окиснення Цирконію змінився, а Флуору – ні

B ступінь окиснення Флуору змінився, а Нітрогену – ні

B ступінь окиснення Нітрогену змінився, а Цирконію – ні

G ступінь окиснення жодного з хімічних елементів не змінився

6. Взаємодія натрію з водою – це реакція
- A заміщення, екзотермічна
B заміщення, ендотермічна
C сполучення, екзотермічна
D сполучення, ендотермічна
7. У пробірці I містився розчин калій нітрату, а в пробірці II – розчин натрій карбонату. В обидві пробірки добавили розчин кальцій хлориду. Унаслідок цього
- A утворився осад лише в пробірці I
B утворився осад лише в пробірці II
C утворився осад в обох пробірках
D у жодній з пробірок осад не утворився
8. Скорочене йонно-молекулярне рівняння $H^+ + OH^- = H_2O$ відповідає реакції між речовинами, формули яких
- A H_2SO_4 і $Cu(OH)_2$
B H_2SO_4 і $Ba(OH)_2$
C HNO_3 і $Ba(OH)_2$
D HNO_3 і $Cu(OH)_2$
9. Які оксиди реагують між собою?
- A Na_2O і P_2O_5
B CaO і Na_2O
C CO_2 і P_2O_5
D SiO_2 і CO_2
10. Правильне твердження щодо калій гідроксиду наведено в рядку
- A його розплав не проводить електричний струм
B утворюється внаслідок реакції металу з водою
C є речовиною молекулярної будови
D малорозчинна у воді речовина
11. Окисно-відновною реакцією є термічне розкладання солі, формула якої
- A NH_4Cl
B $MgCO_3$
C $Mg(NO_3)_2$
D $(NH_4)_2CO_3$
12. Амфотерні властивості речовини описують перетворення, схеми яких наведено в рядку
- A $Zn \rightarrow ZnCl_2$; $Zn \rightarrow ZnO$
B $ZnO \rightarrow ZnCl_2$; $ZnO \rightarrow Na_2ZnO_2$
C $Zn(OH)_2 \rightarrow ZnO$; $ZnO \rightarrow Na_2ZnO_2$
D $Zn(OH)_2 \rightarrow ZnO$; $Zn(OH)_2 \rightarrow ZnCl_2$

13. Сульфатна кислота реагує з

- 1 киснем
- 2 амоніаком
- 3 магній оксидом
- 4 карбон(IV) оксидом

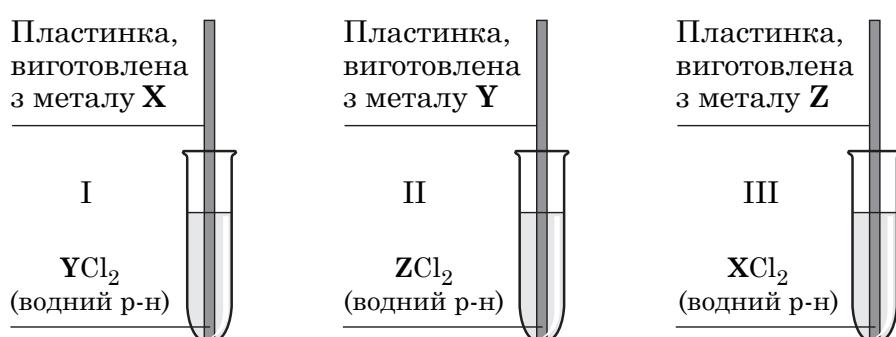
Варіанти відповіді:

- A 1, 3
- B 1, 4
- C 2, 3
- D 2, 4

14. У пробірці I містився розчин калій гідроксиду, а в пробірці II – розчин барій хлориду. В обидві пробірки добавили розчин речовини X. Унаслідок цього спостерігали утворення осаду і в пробірці I, і в пробірці II. Речовина X – це

- A натрій нітрат
- B магній нітрат
- C натрій сульфат
- D магній сульфат

15. Для порівняння активності трьох металів, умовно позначених літерами X, Y і Z, провели дослідження (див. рисунок). За його результатами дійшли висновку, що активність цих металів зростає в ряду $\text{X} \rightarrow \text{Y} \rightarrow \text{Z}$.

Проаналізуйте твердження.

- I. З-поміж катіонів X^{2+} , Y^{2+} , Z^{2+} найсильнішим окисником є катіон Z^{2+} .
- II. Під час дослідження в пробірках I і II хімічна реакція не відбулася.

Чи є поміж них правильні?

- A правильне лише I
- B правильне лише II
- C обидва правильні
- D немає правильних

16. У пробірку помістили подрібнену тверду речовину X, добавили безбарвну прозору рідину Y. Унаслідок реакції виділився водень. Тверда речовина X та рідина Y це, відповідно, –

- A мідь і концентрована сульфатна кислота
- B манган(IV) оксид і гідроген пероксид
- C кальцій карбід і вода
- D кальцій і вода

17. Укажіть правильне твердження.

- A** У хімічних реакціях атоми Алюмінію віддають електрони й відновлюються.
- B** У іона Al^{3+} така сама електронна конфігурація, як і в атома Аргону.
- C** Алюміній гідроксид добувають реакцією алюміній оксиду з водою.
- D** Оксид і гідроксид Алюмінію реагують з натрій гідроксидом.

18. Ферум(ІІ) хлорид утворюється внаслідок реакції між речовинами, формули яких

- 1 Fe і Cl_2
- 2 Fe і HCl
- 3 FeCl_3 і Fe
- 4 Fe_2O_3 і HCl

Варіанти відповіді:

- A** 1, 3
- B** 1, 4
- C** 2, 3
- D** 2, 4

19. В одній пробірці міститься розчин магній хлориду, в іншій – розчин магній нітрату. Відрізнити вміст однієї пробірки від умісту іншої можна за допомогою розчину, що містить іони

- A** OH^-
- B** Ag^+
- C** Ba^{2+}
- D** SO_4^{2-}

20. Середня сіль утвориться внаслідок реакції між речовинами **X** та **Y**, узятими в таких кількостях:

	Кількість речовини X , моль	Формула речовини X	Кількість речовини Y , моль	Формула речовини Y
A	1	H_3PO_4	1	KOH
B	1	H_3PO_4	2	KOH
C	1	NaH_2PO_4	1	NaOH
D	1	NaH_2PO_4	2	NaOH

21. Укажіть формулу сполуки, у якій Сульфур може бути і окисником, і відновником.

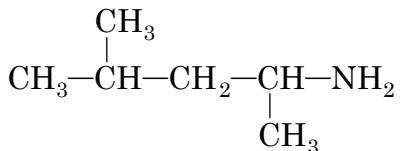
- A** H_2SO_4
- B** SO_3
- C** SO_2
- D** H_2S

22. Назва речовини, з якою реагує силіцій(ІV) оксид, –

- A** кисень
- B** натрій оксид
- C** фосфор(V) оксид
- D** сульфатна кислота

23. Укажіть назву за номенклатурою IUPAC речовини, структурна формула якої

- A 2-метилпентан-4-амін
- B 4-метилпентан-2-амін
- C 2,4-диметилбутан-4-амін
- D 1,3-диметилбутан-1-амін

24. Укажіть рядок, де цифри, якими пронумеровано назви алканів, розташовано за зменшенням їхніх температур кипіння. Візьміть до уваги закономірності зміни температури кипіння в гомологічному ряду насыщених вуглеводнів лінійної будови. Зважте на те, що температура кипіння ізомерних алканів зменшується зі збільшенням розгалуженості карбонового ланцюга.

- 1 2,2-диметилбутан
- 2 2-метилпентан
- 3 гексан
- 4 гептан

Варіанти відповіді:

- A 1, 2, 3, 4
- B 2, 1, 4, 3
- C 3, 4, 1, 2
- D 4, 3, 2, 1

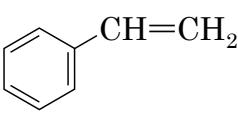
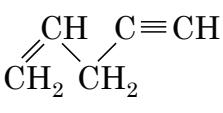
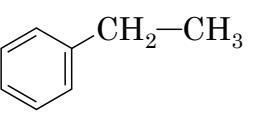
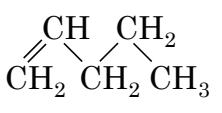
25. Взаємодія пропену з бромом належить до реакцій (1), а її продуктом є (2).

	1	2
A	приєднання	1,2-дибромопропан
B	заміщення	1,3-дибромопропан
C	приєднання	1-бромопропан
D	заміщення	2-бромопропан

26. Бут-1-ин на відміну від бут-2-ину

- A реагує з бромною водою
- B вступає в реакцію гідрування
- C реагує з амоніачним розчином аргентум(I) оксиду
- D окиснюється водним розчином калій перманганату

27. У пробірці до речовини X добавили бромну воду. Уміст пробірки інтенсивно перемішали. Знебарвлення бромної води не відбулося. Структурну формулу речовини X позначено літерою

A	Б	В	Г

28. Назву вторинного спирту наведено в рядку

- A** 2-метилпентан-2-ол
- B** 2-метилпентан-3-ол
- C** 2,3-диметилпентан-1-ол
- D** 2,4-диметилпентан-2-ол

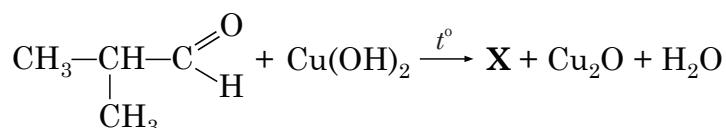
29. Проаналізуйте твердження щодо фенолу:

- 1 належить до ненасичених одноатомних спиртів
- 2 взаємодіє з розчином натрій гідрогенкарбонату
- 3 виявляє сильніші кислотні властивості, ніж етанол
- 4 на відміну від бенzenу взаємодіє з бромною водою

Правильні з-поміж них лише

- A** 1, 2
- B** 1, 4
- C** 2, 3
- D** 3, 4

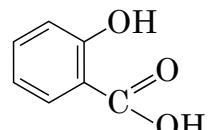
30. Укажіть назву речовини **X** у хімічній реакції, схема якої

- A** 2-метилпропан
- B** 2-метилпропен
- C** 2-метилпропан-1-ол
- D** 2-метилпропанова кислота

31. Проаналізуйте твердження щодо речовини, структурну формулу якої наведено.

- I. Молекула речовини містить структурний фрагмент фенолу.
- II. Речовина може вступати в реакцію естерифікації.

Чи є поміж них правильні?

- A** правильне лише I
- B** правильне лише II
- C** обидва правильні
- D** немає правильних

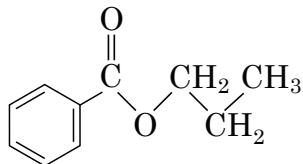
32. Спільним для етиламіну й аніліну є те, що вони

- 1 належать до амінів первинної будови
- 2 утворюють солі із сульфатною кислотою
- 3 змінюють забарвлення універсального індикатора
- 4 за нормальних умов мають одинаковий агрегатний стан

Варіанти відповіді:

- A** 1, 2
- B** 1, 4
- C** 2, 3
- D** 3, 4

33. Укажіть структурні формули продуктів кислотного гідролізу речовини, яка має таку будову

A	B	C	D

34. Проаналізуйте твердження щодо речовин 1 і 2, структурні формули яких наведено.

- I. У цих речовин одинаковий якісний і кількісний склад, але різна будова молекул.
- II. Температури кипіння цих речовин однакові, оскільки вони мають одинакові молекулярні маси.

Чи є поміж них правильні?

- A правильне лише I
- B правильне лише II
- C обидва правильні
- D немає правильних

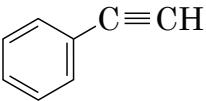
35. Проаналізуйте твердження.

- I. Бенzen належить до вуглеводнів циклічної будови.
- II. Бенzen і циклогексан належать до одного гомологічного ряду.
- III. Кatalітичним дегідруванням циклогексану можна добути бенzen.
- IV. Бенzen на відміну від гексану знебарвлює бромну воду.
- V. Гексан і циклогексан є структурними ізомерами.
- VI. Гексан вступає в реакцію ізомеризації.

Правильні з-поміж них лише

- A I, III, V
- B I, III, VI
- C II, IV, V
- D II, IV, VI

36. Проаналізуйте твердження щодо речовин, структурні формули яких наведено.

1 <chem>CH3-CH=CH2</chem>	2 <chem>CH3-C#CH</chem>	3 	4

- I. Формулі 1 можуть відповідати дві речовини – *цис*- і *транс*-ізомери.
- II. Речовина 3 на відміну від речовини 4 реагує з бромною водою.
- III. Речовини 2 і 3 реагують з амоніачним розчином аргентум(I) оксиду.
- IV. Речовини 1 і 4 належать до одного гомологічного ряду.

Правильні з-поміж них лише

- A I, III
B I, IV
C II, III
Г II, IV

У завданнях 37–42 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в бланку А комп’ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

37. Установіть відповідність між схемою процесу відновлення та числом електронів, що беруть участь у ньому.

Схема процесу відновлення

- 1 $\text{NO}_3^- \rightarrow \text{NH}_3$
 2 $\text{BrO}_3^- \rightarrow \text{BrO}^-$
 3 $\text{ClO}_4^- \rightarrow \text{ClO}_3^-$
 4 $\text{MnO}_4^- \rightarrow \text{MnO}_2$

Число електронів

- А 2
 Б 3
 В 4
 Г 6
 Д 8

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

38. Установіть відповідність між реагентами та продуктами реакції.

Реагенти

- 1 FeO і H_2
 2 FeCl_2 і Cl_2
 3 Fe_2O_3 і HCl
 4 Fe(OH)_2 і O_2 , H_2O

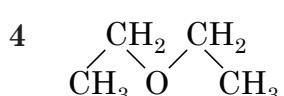
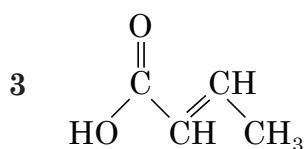
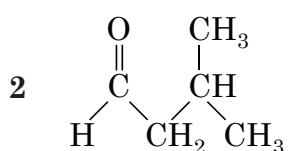
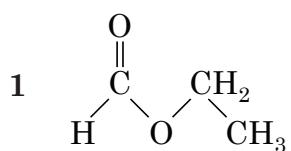
Продукти реакції

- А FeCl_3
 Б Fe і H_2O
 В FeCl_3 і H_2O
 Г FeCl_2 і H_2O
 Д Fe(OH)_3

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

39. Установіть відповідність між структурною формулою речовини та класом органічних сполук, до якого вона належить.

Структурна формула речовини

Клас органічних сполук

- A карбонові кислоти
- Б альдегіди
- В спирти
- Г естери
- Д етери

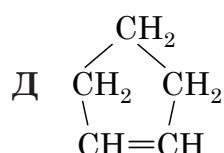
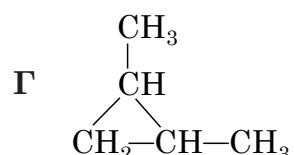
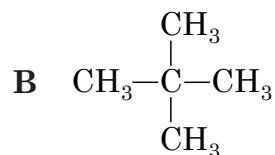
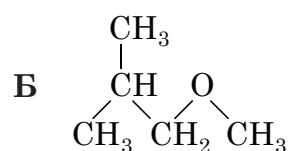
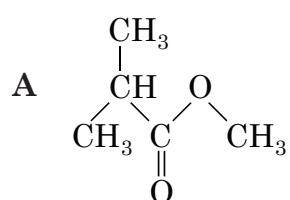
	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

40. Установіть відповідність між назвою речовини та формулою одного з її структурних ізомерів.

Назва речовини

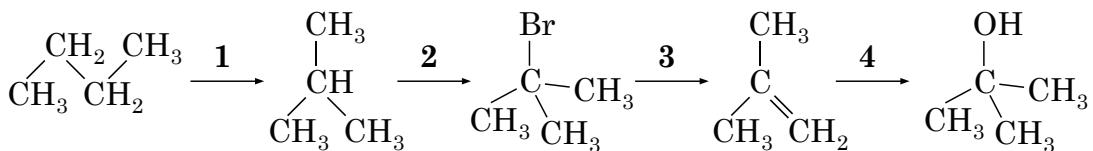
- 1 пентанова кислота
- 2 пентан-1-ол
- 3 пент-1-ен
- 4 пентан

Формула структурного ізомеру

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

41. Установіть відповідність між перетворенням, що позначено цифрою, та типом хімічної реакції.

Тип хімічної реакції

- A** заміщення
- B** приєднання
- В** ізомеризації
- Г** відщеплення
- Д** повного окиснення

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

42. Установіть відповідність між хімічною реакцією та одним з її продуктів.

Хімічна реакція

- 1** каталітична гідратація етину
- 2** часткове окиснення метанолу
- 3** міжмолекулярна дегідратація метанолу
- 4** внутрішньомолекулярна дегідратація етанолу

Продукт хімічної реакції

- А** $\text{CH}_2=\text{CH}_2$
- Б** $\text{H}-\text{C}(=\text{O})\text{OH}$
- В** $\text{CH}_3-\text{C}(=\text{O})\text{H}$
- Г** $\text{CH}_3-\text{O}-\text{CH}_3$
- Д** $\text{H}-\text{C}(=\text{O})\text{O}-\text{CH}_3$

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виконайте завдання 43–52. Одержані числові відповіді запишіть у зошиті та бланку А. Увага! Значення відносних атомних мас хімічних елементів під час обчислень округлюйте до ЦІЛИХ.

43. Обчисліть відносну густину сульфур(IV) оксиду за метаном.

Відповідь: _____

44. Середня молярна маса газуватої суміші кисню з воднем становить 20 г/моль. Обчисліть об'ємну частку (%) кисню в цій суміші.

Відповідь: _____

- 45.** Обчисліть масу (г) води, яку необхідно добавити до розчину масою 150 г з масовою часткою натрій гідроксиду 40 %, щоб добути розчин з масовою часткою лугу 25 %.

Відповідь: _____

- 46.** Сульфур(VI) оксид кількістю речовини 2,5 моль повністю поглинули розчином сульфатної кислоти масою 300 г з масовою часткою розчиненої речовини 25 %. Обчисліть масову частку (%) кислоти в розчині, який утворився.

Відповідь: _____

- 47.** Суміш об'ємом 5,6 л (н. у.), що складається з метану та водню, повністю спалили в кисні. Продукти згоряння пропустили крізь вапняну воду, узяту в надлишку. Унаслідок цього утворився осад масою 5 г. Обчисліть об'ємну частку (%) метану у вихідній суміші.

Відповідь: _____

- 48.** Насичений одноатомний спирт ациклічної будови масою 3 г повністю прореагував з натрієм. Унаслідок цього виділився водень об'ємом 0,56 л (н. у.). Виведіть молекулярну формулу спирту. У відповіді запишіть число атомів Гідрогену в його молекулі.

Відповідь: _____

- 49.** Оксид металічного елемента ЕО масою 32 г повністю відновили воднем і добули метал масою 28 г. Обчисліть молярну масу (г/мол) цього металу.

Відповідь: _____

- 50.** Одна зі стадій добування цинку в промисловості – випалювання збагаченої руди, головним складником якої є цинк сульфід. У результаті випалювання руди масою 970 кг добули цинк оксид масою 486 кг. Обчисліть масову частку (%) цинк сульфіду в збагаченій руді.

Відповідь: _____

- 51.** Перетворіть схему реакції $PbO_2 + MnSO_4 + H_2SO_4 \rightarrow PbSO_4 + HMnO_4 + H_2O$ на хімічне рівняння, використавши метод електронного балансу. Укажіть коефіцієнт перед формулою окисника.

Відповідь: _____

- 52.** Суміш складається з порошків магнію та заліза. Кількість речовини магнію у ній така сама, як і кількість речовини заліза. На суміш подіяли хлоридною кислотою, узятою в надлишку. Унаслідок цього виділився водень об'ємом 2,24 л (н. у.). Обчисліть масу (г) вихідної суміші металів.

Відповідь: _____

2. Періодична система хімічних елементів Д. І. Менделєєва (довга форма)

Групи елементів																												
		Ia	IIa	IIIb	IVb	Vb	VIb	VIIIb	VIIIb			Ib			IIb		IIIa		IVa		Va		VIa		VIIa		VIIIa	
Heperiодн																												
1	H 1	1,0079																	1 H	2 He								
2	Li 3	Be 4	6,941	9,012															1,0079	4,0026								
3	Na 11	Mg 12	22,990	24,305															10 Ne	18,998	20,180							
4	K 19	Ca 20	Sc 21	Ti 22	V 23	Cr 24	Mn 25	Fe 26	Co 27	Ni 28	29 Cu	30 Zn	Ga 31	Ge 32	As 33	Se 34	Br 35	Kr 36										
	39,098	40,08	44,956	47,87	50,941	51,996	54,938	55,845	58,933	58,69	63,546	65,41	69,72	72,64	74,922	78,96	79,904	83,80										
5	Rb 37	Sr 38	Y 39	Zr 40	Nb 41	Mo 42	Tc 43	Ru 44	Rh 45	Pd 46	47 Ag	48 Cd	In 49	Sn 50	Sb 51	Te 52	I 53	Xe 54										
	85,468	87,62	88,906	91,22	92,906	95,94	[98]	101,07	102,905	106,4	107,868	112,41	114,82	118,71	121,76	127,60	126,904	131,29										
6	Cs 55	Ba 56	La* 57	Hf 72	Ta 73	W 74	Re 75	Os 76	Ir 77	Pt 78	79 Au	80 Hg	Tl 81	Pb 82	Bi 83	Po 84	At 85	Rn 86										
	132,91	137,33	138,905	178,49	180,948	183,84	186,207	190,2	192,22	195,09	196,967	200,59	204,38	207,2	208,980	[209]	[210]	[222]										
7	Fr 87	Ra 88	Ac** 89	Rf 104	Db 105	Sg 106	Bh 107	Hs 108	Mt 109	Ds 110	111 Rg	112 Cn	UUt	113	114 Fl	UUp	115	116 Lv	117	118 UUs	UUo							
* Лантаноїди	58	Ce 59	Pr 60	Nd 61	Pm 62	Sm 63	Eu 64	Gd 65	Tb 66	Dy 67	Ho 68	Er 69	Tm 70	Yb 71	Lu 71													
	140,12	140,908	144,24	[145]	150,4	151,96	157,25	158,925	162,50	164,93	167,26	168,93	173,04	174,97														
** Актиноїди	90	Th 91	Pa 92	U 93	Np 94	Pu 95	Am 96	Cm 97	Bk 98	Cf 99	Es 100	Fm 101	Md 102	No 103	Lr [262]	[259]	[258]	[257]	[255]	[256]								
	232,038	[231]	238,029	[237]	[244]	[243]	[247]	[247]	[251]	[252]																		

3. Розчинність основ, кислот, амфотерних гідроксидів і солей у воді (за температури 20–25 °C)

Аніони	Катіони																	
	H^+	NH_4^+	Li^+	Na^+	K^+	Ag^+	Mg^{2+}	Ca^{2+}	Ba^{2+}	Zn^{2+}	Mn^{2+}	Pb^{2+}	Cu^{2+}	Hg^{2+}	Ni^{2+}	Fe^{2+}	Fe^{3+}	Al^{3+}
OH^-	P	P	P	P	—	M	M	P	H	H	H	—	H	H	H	H	H	H
F^-	P	P	M	P	P	M	M	P	P	P	P	#	P	M	H	M	P	P
Cl^-	P	P	P	P	H	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
Br^-	P	P	P	P	H	P	P	P	P	P	M	P	P	P	P	P	P	P
I^-	P	P	P	P	H	P	P	P	P	P	M	—	M	P	P	—	P	P
S^{2-}	P	P	P	P	H	#	#	P	H	H	H	H	H	H	#	#	#	#
SO_3^{2-}	P	P	P	P	H	M	M	M	P	M	M	—	#	M	M	—	—	—
SO_4^{2-}	P	P	P	P	M	P	M	H	P	P	M	P	P	P	P	P	P	P
NO_3^-	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
PO_4^{3-}	P	P	M	P	P	H	M	H	H	M	H	#	H	H	H	H	H	H
CO_3^{2-}	P	P	P	P	M	H	H	H	H	H	H	#	—	M	H	—	—	—
CH_3COO^-	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P

Кінець зошита

«P» – розчинна речовина (розчинність понад 1 г речовини у 100 г води);

«M» – малорозчинна речовина (розчинність від 1 до 0,001 г речовини у 100 г води);

«H» – практично нерозчинна речовина (розчинність менше 0,001 г речовини у 100 г води);

«—» – речовина не існує;

«#» – речовина існує, але реагує з водою (її розчинність визначити не можна).

4. Ряд активності металів

Li	K	Ba	Sr	Ca	Na	Mg	Be	Al	Mn	Cr	Zn	Fe	Cd	Ni	Sn	Pb	(H ₂)	Bi	Cu	Ag	Hg	Pt	Au